

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :

Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;

si mai sus 5 fl. v. a

Correspondentiele sè se adreseze Redactiune

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune a

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 2521/1890.

Publicare.

Essaminele de calificatiune in vetia-torésca se vor tiené cu inceperea din 19. Iunie vechiu a. c. ór'a 8 dimini'ta, pe când candidatii au a-se presentá cu estrasu de botezu si testimoniu preparandialu.

Aradu, in 8. Iunie 1890.

Consistoriulu eparchialu gr. or.
romanu din Aradu.

Semne de progresu.

Crestinismulu s'a inaugurat in lume prin pace, — s'a latit si s'a desvoltat prin lucru si abnegatiune, si a invins tóte greutátile prin omeni'a si dragostea evangelica, pre carea o-a inspirat popórelor biseric'a Domnului.

Trei sunt deci momentele, cari constituiescu spiritulu bisericeii lui Christos, si anume: pacea, lucrulu impreunatu cu abnegatiune si omeni'a, semnalate prin vecinicile cuvinte ale Mantuitoriului: „pace voue“, „Tatalu meu pana acum lucréza, si eu lucrezu“ si prin cuvintele: „intru acést'a ve veti a-retá, ca sunteti ai mei, daca veti urmá poruncilor mele.“

Privind asupra societáti nóstre constatám, ca facia de tóte aceste trei momente se observéza in societatea nóstra progresu. S'au urit ómenii de nentielegeri si divergintie. Si in anii din urma s'au ivit mai putiene nentielegeri, de cum se iveau chiar si numai cu cátiv'a ani in urma; ér acést'a este unu semnu bunu, unu semnu de inaintare in ceea ce privesce spiritulu bisericeii. Avem trebuintia tot mai multu de inaintare in acésta directiune, pentru ca poporulu nostru are multa trebuintia de o lucrare intensiva, ceea ce se póte seversí numai fiind in deplina pace cu noi insine.

Incát pentru lucru, poporulu nostru nu i-se póte face nici decát imputarea, ca nu lucréza, si nu voiesce se lucreze; si daca gasim locuri, unde o astfelu de imputare, póte se aiba cuventu, — caus'a este, ca poporulu nostru nu este destul de orientat asupra modulu de lucrare, carele trebue urmarit in situatiunea actuala; ér daca poporulu nu este destul de orientatu, caus'a este, ca biseric'a pana acum n'a avut la indemana nici timpulu fisicu, nici mijlócele, si nici modulu, cá se póta luá cu succesu in manile sale conducerea poporulu pre acestu terenu.

De cátiv'a ani incóce si in specialu dela cunoscutulu conclusu alu sinodulu nostru eparchialu din anulu trecut, referitoriu la investirea averilor bisericesci in realitáti se observéza intre ómenii nostri o miscare in spre bine. S'a produs in o insemnata parte din eparchia intre comunele nóstre bisericesci unu feliu de doru de emulatiune pre acestu terenu; si deci sperám, ca poporulu dilnicu si-va scí aflá totu mai cu succesu unu modu de lucrare conform imprejurárilor si timpului, in carele traím.

In ceea ce privesce omeni'a poporulu nostru si sentiulu lui de omenia, constatám, ca la poporulu nostru sentiulu acést'a a fost in totu timpulu bini-sior desvoltátu. A avut inse poporulu nostru si in punctulu acést'a o parte slaba, si anume, ca in urm'a omeniei lui a fost de multe ori in detrimentulu seu pácálitu si esplotatu.

Astadi inse se observéza deja si in punctulu acést'a o schimbare spre bine. Poporulu nostru a inceput a cunósce greutátile timpului, in carele traiesce, si deci a inceput a deveni mai precautu facia de tóte si in tóte actiunile sale.

Cand constatám inse, ca in tóte aceste trei directiuni, si respective facia de tóte cele trei momente, cari constituiescu spiritulu bisericeii se observéza deja progresu, nu putem intreласá, cá se nu amintim, ca acestu progresu, constituiesce numai unu inceputu; si pentru cá acestu inceputu se póta fi urmaritu mai este trebuintia inca de multa lucrare.

Vom lucrá deci cu totii, si vom staruí, cá cele trei momente, cari constituiescu spiritulu bisericeii lui Christos si corolariulu loru, dragostea evangelica se-se véda totu mai multu in viétia si faptele nóstre.

Pacea bisericeasca si preste totu pacea in viétia morala si-o póte asigurá cineva numai prin o lucrare productiva nentrerupta; pentru ca celu ce lucréza, fia elu unu omu, fia o corporatiune, — adaoge la activ'a vietii sale fapte, — prin cari se afirma in faci'a lumii; ér omulu care scie se-se afirma, si-scie creá si sustiené pacea, pre carea o doresce.

Omulu, carele se ridica prin propriile sale fapte, se pune pre sene la adapostu facia de orice vorbe, ce i-se insinua din ori ce parte, pentru ca vorbele in nimicu nu se potú loví mai greu, decât in fapte sevérte. Si cand faptele bune, sevérsite vorbescu despre ómeni si societate, atunci positiunea si trecerea ómenilor in societate este pre deplin asigurata.

Apoi lucrulu productivu mai are inca o parte buna, carea nu este iertatu a-se perde din vedere. Lucrulu nu ridica numai; ci in acelasi timp elu si nobilitéza, si civiliséza popórele.

In urmare cu cât o societate se imbraca mai multu si mai bine cu spiritulu bisericeii, cu atât viitoriulu ei este mai siguru si mai asigurat.

Pedagogi'a lui Plato.

In filosofi'a lui Plato se exprima in forma mai pregnantata spiritul culturii eline. Elu s'a nascut la a. 427 inainte de er'a crestina. Numele lui familiaru érá Aristocles. Tatal seu, Ariston, i-si tragea originea dela Kodros, ér mama s'a, Periktioné, érá inrudita cu legiutorul Solon. Plato a primitu acésta numire dela educatoriului sei: Kratylos si Hermogenes, pentru-ca avea frunte inalta, sau póte pentru-ca posedá o cuvéntare ampla in idei frumóse si adeverate. In familie elu a primitu o educatiune bine ingrijita. Cá june a datu probe de talentu poeticu. Când a fost de 20 de ani, a venitu la Aten'a pentru a ascultá pe Socrate, cu carele a traitu in relatii amicabile si a devenitu celu mai eminentu discipolu alu lui. A mai studiatu apoi filosofi'a lui Heraklit despre cusulu si miscarea eterna a ideiloru, precum si teoriile lui Pytagor'a basate pe intuitiuni aritmetico-geometrice. Dupa jalniculu sférsitu alu lui Socrate, teméndu-se de reactiunea ce se areta in opini'a publica fatia de filosofie, Plato, impreuna cu alti soti ai sei, s'a dusu la Megar'a pentru a ascultá prelegerile lui Euklid, dela carele asemenea a acceptatu multe inventiaturi in sistem'a s'a filosofica. Mai tardiu elu a intreprinsu o caletorie indelungata prin Kyrene, Egiptu, Asi'a-mica si Sicili'a. In fine s'a reintorsu la Aten'a, si in Academie a inceputu propunerile asupr'a filosofiei. Aci a remasu pana la 347 a. Chr. când lin a repausat in diu'a nascerei sale.

Bas'a, pe care se cladesce filosofi'a lui Plato, este teori'a despre idei sau ideologi'a.

Idee'a platonica, numita εἶδος si ἰδέα, are se-se cugete cá o fiantia reala si cá unu prototipu alu tuturor individiloru de o specie. Ea nu posiede nici unu feliu de determinatiune de spatiu ori de timp si este perfecta atât din punctu de vedere eticu cât si esteticu. Obiectele sensibile sunt numai copii sau imitatiuni imperfecte de ale ideilor. Icon'a spirituala a ideii este notiunea logica. Obiectele si fiantiele sensibile acusi se apropie de idee, acusi érási se departéza de ea, adeca ele planéza intre existentia si neexistentia; din contra, ide'a este eterna si invariabila. Despre obiecte putemu luá cunoscintia prin observatiune, pre când ideea se póte cunósce numai prin cugetare pura. Desi ideile exista de sine si pentru sine, totusi ele sunt de fatia si in obiectele sensibile, ér acestea la rëndulu loru asemenea participa la existenti'a ideei prin óre care raportu de comunitate. Dintre tóte ideile cea mai subluma este ideea binelui moralu, pe care Plato o si identifica cu insasi divinitatea. Ea creéza si governa tóte obiectele si intemparile, ea este sórele in imperiulu ideiloru.

Psychologi'a platonica.

Sufletulu omenescu este o fiantia analoga cu spiritulu divinu, carele domnesce asupr'a lumii. In elu putemu deosebí doue pãrti: un'a intelectuala si alt'a neintelectuala. Cea dintai este imortala, ér a dou'a piere cu corpulu dimpreuna. Partea intelectuala tronéza in capu si se numesce λογιστικόν. Prin ea cunóschemu obiectele si ideile loru. Partea neintelectuala se compune din θυμός si ἐπιθυμητικόν. Din θυμός emanéza afectele si unele tendentie nobile, precum mâni'a si boldulu de conservare proprie. Ea este asediata in inima. Din ἐπιθυμητικόν se stirnescu pornurile si pasiunile sensuale. Acésta parte a sufletului locuesce in pãrtile abdominale. Plato nu explica mai de aprópe, cum se compune din aceste trei pãrti intre sine diverse sufletulu cá o substantia indivisibila. In ceea ce privesce cunósccerea lucruriloru, Plato deosebesce notiunea abstracta (epistimi) de observatiune (esthesis) si de parere sau opiniune (doxa). Cunósccerea ideiloru se póte operá numai prin dialectica, carea procede dela specialu la generalu si invers.

Etic'a platonica.

Destinatiunea omului nu póte fi alta, decât: a se liberá pre sine de existentia sensuala, si a se apropiá de Dumnezeu, carele este binele absolut. Plato concede si desfatarile, daca ele nu conturba armonia spiritului. Asia se vede, ca elu in practic'a vietii etice voesce a tiené calea de mijlocu intre hedonism si cinism.

Mijloculu de frunte pentru a puté realizá fericea este: virtutea, despre care Plato dice, cá ea e ordinea, armoni'a sau integritatea spiritului omenescu. Fapt'a morala sau virtutaa i-si are resplat'a in sine insasi, chiar si in acelu casu, când celu bunu este persecutatu fara vina, ér celu reu este partinitu si ridicatu fara meritu. Virtutea e de trei feluri: 1) intielepciunea (sofia), 2) constanti'a (andria), 3) cumpetarea (sophrosini). Pe tóte aceste le léga la olalta virtutea principala, carea este: dreptatea (dikeosini).

Nu fric'a de pedépsa ori poft'a de castigu, ci linistea si armoni'a spiritului trebue se ne fie motivulu de a severi virtutea. A comite fapte rele este mai condamnabilu, decât a suferi nedreptáti.

Politic'a platonica.

Precum in universulu mare, chiar asia si in societatea omenésca trebue sa se intrupeze idei'a binelui. Scopul statului ideal este: a conduce cetatieni la fericire. Societatea e bine organizata, daca fiesce-care membru alu ei posede unu cercu de actiune pe deplin corespundietoriu binelui seu propriu si binelui comun. In statulu platonice cele trei facultati spirituale sunt reprezentate prin trei caste ale societatii, precum: 1) guvernatorii, 2) ostasii, 3) meseriasii si plugarii. Pe cast'a dintáu trebue sa o caracterizeze: sapientia, pe a doua: curagiulu, iar pe a treia: temperanti'a. Tóte asiediamintele statului au sè-se cladésca pre filosofie. Plato recomanda form'a aristocratica de guvernare si respinge democrati'a desfranata. Statulu e datoru a eliminá din sinulu seu elementele cari impedecea inaintarea binelui comun. Tot statulu mai are datorinti'a sfanta de a-se ingriji de educatiunea tinerimei, si in punctulu acesta elu dispune in modu absolutisticu. Libertate individuala nu exista, ci viéti'a, si activitatea singulariloru trebue sè-se intogmésca dupa interesele si aspiratiunile statului. In loculu dreptului de proprietate si in loculu vietii familiare, Plato vrea se puna unu comunismu nelimitatu. Statulu idealu are sa fie unu mare institutu de educatiune, unde se vor studiá aplecarile fiesce carui individu, si apoi educatiunea publica se va acomoda acelora. Statulu determina form'a si mijlócele educatiunei si prescrie pentru fiesce-carele unu cercu de actiune corespundietoru calitatiloru individuale.

Plato afirma, ca educatiunea este unu felu de conducere a tinerimei in modulu de viéti'a, care corospunde legiloru. Prin educatiune introducemu pre teneri in moravuri si principii, pe cari densii mai tardiu, când vor deveni maturi, le vor gasi de rationale si le vor urmá de buna-voe.

Procesulu educatiunei in pedagogi'a platonica se norméza in modulu urmatoru:

I) Dela anulu 1—3 se pune mai mare pondu

pre scutirea si desvoltarea corpului. Tóte organele trebue sa se considere de-o potrivita, fiind-ca crescerea cea dintai este mai principala. Tractarea magilitóre, desmerdarea si gingasia preste mesura ii face pre copii morosi, indarjiti si sensibili; din contra prin sila si asprime ei deven servili, timidi si neabili in purtare. Cu deosebire trebue a-i scuti de dureri, de inchipuiri ingrozitóre si de tóte dispozitiile tenebróse, pentru-cá sè-se póta stabili intrensii blandetia, serinatatea si trezvi'a. Prin scutirea de afecte, atát corpulu cât si spiritulu se intaresce si se desvólta mai liberu.

II) Dela anulu alu 3—6 mijlócele educatiunei sunt: joculu si naratiunile.

Joculu si jucariile preste tot potu sa fie de mare folosu pentru educatiune, daca le intogmimu astfelu, incát prin ele sè se desvólte aplecárilu copilului in o directie firma spre óre-care ocupatiune speciala a vietii practice. Inse pentru a puté formá unu caracter constant, este bine, cá jocurile se nu varieze prea des, ci se remáne unele si acela-si sub tóte durat'a copilariei. La jocuri trebue sa domineze ordine si regula, fiindca numai asia vor puté copii sa devina cetatieni supusi legiloru. Vedem, ca in pedagogi'a platonica joculu este consideratu cá unu mijlocu universalu alu educatiunei. Eata ideea lui Fröbel!

Naratiunile forméza momentulu prim alu culturii musicale. Din mitologie vom enará numai povesti de acele, cari presenta divinitatea chiar asia, precum este ea intr'adeveru.

In etatea copilariei educatiunea morala se razima pe autoritatea educatorului. Pudórea si sentimentulu de onóre trebue se-l desvoltam in copii cât mai de timpuriu. Pre fetitie trebue a-le educá intogmai cá si pre baeti, inse dela alu 6-lea ani in sus sexele se vor separá.

III) Dela 7—10 ani mijloculu de frunte alu educatiunei este: gimnastic'a.

Dintre deprinderile gimnastice cele simple sunt mai bune, fiindca scopulu nu póte fi fortia bruta, ci mai mult obilitatea si curagiulu.

IV) Dela anulu 10—13 copii invatia cetire si scriere. Aci se procede dela cunóscerea obiecteloru prin vedere si audiú, pentru-cá sè-se evite ori-ce confusie.

V) Dela anulu 14—16 educatiunea trece in o fasa mai superióra si mijlócele ei snt: poesi'a si music'a. Poesiile cari nu contribuescu la religiositate sunt excluse. Music'a i-si va face de scop imitarea binelui si frumosului, iar nu numai placerea transitóre.

VI) Dela anulu 16—18 urméz'a: matematic'a si astronomi'a. Acestor cunóscintie Plato le atribue o valóre mare. Ele au de scop a pregatí mintea tineriloru pentru dialectica, carea ne conduce la cunóscerea ideilor adeca la adeverat'a sciintia. De altmintrelea e de observatu, ca si aici nesciinti'a nu

este reulu celu mai mare, ci cu multu mai pagubi-tóre e sciintia superficiala si moravurile rele. Deci nu e bine a improvará pe tineri cu prea multe cunoscintie, ci trebue a-i dedá la cugetare temeinicá si utilisarea rationala a timpului.

La invetiarea acestoru obiecte, dice Plato, ne putem usioru convinge, ca tóta cunóscerea este numai o simpla aducere aminte. Elu inca admite preexistenti'a spiritului.

Dela anulu 16—18-lea urméza exercitiile militare.

VII) Dupa alu 20-lea anu tinerii cei talentati se vor dedicá pentru sciintia, cu care apoi au se-se ocupe pana la anulu alu 30-lea, ér cei curagiosi si tari se vor pregati pentru carier'a militara. La anulu alu 30-lea se face a doua alegere: cei putienu talentati se aplica la functiuni inferióre, pre când ceialalti se vor deprinde cu dialectic'a si vor capetá officii superióre pana la anulu alu 50-lea. Dela anulu acést'a barbati au se vor ocupá cu meditatiuni filosofice, in deosebi cu idei'a bine-lui, si se vor primi intre guvernatori, carii conducú tóte afacerilé statului.

Plato considera numai cele doue clase superióre ale societatii, ér pe cealalte le exclude dela educatiune.

In fine elu cere, cá prin intrég'a educatiune sè-se desvólte in ómeni sentimentulu de dreptate, care i-lu apropie pe omu de Dumnezeu!

Dr. P. Puposiu.

Representantii teologiei scientifique din restimpulu apologetico-polemic.

(Continuare.)

4) Dintre invetiaceii lui Origen se distinsa nu numai cá prelat ci si cá scrietoriu bisericesc Dionisie cel mare, carele, dupa escomunicarea lui Origen si redicarea lui Eracl'a la demnitatea episcopésca, la a. 233 a devenit invetiatoriu la scól'a alexandrina; ér la a. 247 s'a suitu pe scaunulu episcopescu din Alexandri'a, guvernându cu intielepciune, blandétia si resolutiune pana la anulu mortii sale 265. A trecut prin dóue persecutiuni. In cea prima, a imperatului romanu Deciu Traian (249—251), scapând cu fug'a s'a retrasu dela scaunulu seu in singuritate, si de acolo din departe conducea biseric'a sa; in cea a dóu'a, a imperatului romanu Valerian (253—260), a fost trimisu in esilu la Libi'a, de carea ocaziune folosindu-se a vestitu acolo evangeli'a si a intemeiatu comunitati crestine. Pe timpul seu se ivisera multe controverse bisericesci, fatia de cari nisuinti'a lui principala a fost, cá cât se póte se aplaneze certele, si se sustiena invetiatur'a ortodoxa si renduial'a canonica bisericesca. Cu multa modestie si mare amabilitate a cautatu se impace pe urditoriulu schismei novatiane, carea erá atunci la ordinea dilei in Rom'a,

pe presbiterulu Novatian, carele din interese private si rigoristice s'a desbinatu de biseric'a romana, si de episcopulu seu legiuitu Cornelie (251—253). A caletoritu anume la Arsinoe (unu orasiu in Egiptu), pentru cá se repareze daun'a causata prin desbinarea dela biseric'a ortodoxa a aderentiloru episcopului chiliastu Nepos, erau cari sub conducerea presbiterului Corachion. Dupa o disputa de 3 dile, corifeii partidei se induplecara a se impacá, si a lapadá chiliasmulu. Elu combatu cu succesu, in unu sinodu ténutu in Alexandri'a la a. 271, sabelianismulu (invetiatur'a antitrinitara a unui óre-care Sabeliu, carele invetiá pe atunci in Rom'a); dar alunecând elu insusi in acést'a combatere la subordinatianismu, episcopulu roman Dionisie, informatu despre acést'a, condamna in sinodulu ténutu in Rom'a la a. 264 nu numai invetiaturile lui Sabeliu, ci si modulu de esprimarea colegului seu alexandrin. Cá unu iubitoriu de pace si barbatu modestu Dionisie Alexandrinulu revóca asemanarile nepotrivite, ce le-a facutu in sinodulu din Alexandri'a la a. 261, si primesce rectificările facute din partea episcopului roman. Fiind inviatu la sinodulu din Antiochi'a, carele s'a ténutu in a. 264, in contr'a episcopului antitrinitariu Paul dela Samosat'a (in Siri'a) n'a potutu urm'a invitarei, de óre-ce erá greu bolnavu; dar cu tóte aceste prin o epistóla a sa 'si-a esprimitu judecat'a condamnátóre asupr'a doctrinelor lui Paul, carele mai târdiu a fost silitu se parasésca tronulu episcopesc. — Drept cá Dionisie, carele pentru prudenti'a si zelulu seu intru guvernarea bisericeii sale a dobenditu conumele de „mare“, n'a fost atât de genialu, erudit si productivu, cá invetiatoriuulu seu Origenu, dar cu tóte aceste si elu a scrisu multe si diverse opuri. Din lucrările lui esegetice, ascetice, polemice si apologetice, tóte fórté insemnate, ni-au ramasu numai fragmente. Dintre aceste scrieri cele mai memorabile au fost: Cartea „despre natura“ (Περὶ φύσεως). In acést'a arata, contr'a invetiaturei filosofileru Democritu si Epicuru, cá lumea nu e compusa din atomi, ci e creata de Ddieu. Contr'a chiliastiloru a scrisu opulu „despre promisiunile imperatiei lui Ddieu“ (Περὶ ἐπαγγελίων), in 2 cãrti. Scrierea „despre trinitatea persónelor ddieesci“ contr'a lui Sabeliu, precum si respunsulu lui la rectificarea facuta de episcopulu din Rom'a, intitulatu „Ἐλεγχος καὶ ἀνατροπή, de asemenea au avutu sórtea celoralalte, adeca s'au perdutu. Tot ce ni-a ramasu suntu 2 epistole, si anume: un'a adresata lui Novatian, prin carea 'l indémna cá se se supuna episcopului seu; ér alt'a scrisa episcopului Vasiliu, in carea tractéza despre mai multe lucruri canonice. Epistol'a din urma se numesce si epistol'a canonica a lui Dionisie celu mare, si se desface in 4 canóne, cari provinu in biseric'a nóstra sub numirea de canónele lui Dionisie celu mare.

5) Unu altu invetiacelu a lui Origen a fost Grigorie Taumaturgulu (facetoriulu de minuni). Nascutu din parinti pagâni in Neocesarea (in Pont), dimpreuna cu fratele seu Atenodoru a venit pe la a. 234 in Cesarea cu intentiunea, cá se tréca la Berit (orasiu in Fenici'a) si se studieze acolo drepturile. Dar audind elu de Origen, si chiar convenind cu dânsulu fû atrasu de acest'a, si astfel devení invetiacelulu lui. La a. 239 s'a botezatu, de órece pana atunci a fost numai catechumenu. Dupace 'si-a luatu remasu bunu dela invetiatoriul seu prin o cuvântare frumós'a si plina de dragostea cea mai adevérata s'a re'torsu in patri'a sa, unde intre anii 240—244 contr'a vointiei proprie a fost inaltiatu la demnitatea de episcopu alu orasiului seu natalu, si a traitu in acést'a calitate pana la a. 270. A potutu se móra mangaiat, deórece in urm'a zelului si intielepçiei cu carea a guvernatu biseric'a sa a lasatu succesoriulu seu acelu numeru de suffete pagâne, care numeru de credinciosi (17) a primitu dela antecesorulu seu. Pentru sântieni'a vietiei sale s'a numitu de cei vechi alu doilea Moise, si 'si castigà si conumele de Taumaturgulu (adeca facetoriulu de minuni). A participatu si elu la sinodulu primu tienut in Antiochi'a contr'a lui Paul dela Samosat'a, dar de a fost de fatia si la celu din urma, nu se scie cu positivitate.

Dela elu avem urmatóriele scrieri: „Unu pnegiricu la adres'a lui Origen“ (Εἰς Ὀριγένην προσφωνητικὸς καὶ πανηγυρικὸς λόγος). Din acest cuventu transpira iubirea ce a avut-o el fatia de magistrulu seu, si amórea fatia de scientia in genere. „Unu simbolu de credintia“ (Ἐκὸς πίστεως), adeca o scurta espunere a invetiaturei crestine. O metafrasa (circumscriere) la Ecclesiastulu T. V. (Μετὰφρασις εἰς Ἐκκλησιαστήν). O epistóla canonica, carea cuprinde 10 dispusetiuni canonice, cari se repórta la tractarea unoru pecatosi. — In timpulu mai nou sub numele lui Grigorie Taumaturgulu mai provin in literatur'a bis. dóue tractate, in limb'a siriana, dintre cari unulu vorbesce despre unitatea si deasemenatatea fiintiei celor 3 persóne ddiéesci; ér celalaltu cuprinde unu dialog despre imposibilitatea, cá Ddieu se patimésca dupa partea sa ddiésca. Dar de sunt aceste scrieri ale lui, séu nu, e mare intrebare.

(Va urmá.)

Dr. Tr. Puticiu.

Atanasiu Mercea.

Unu vrednicu lucratoriu si zelosu slujitoriu alu altarului Domnului, preotulu Atanasiu Mercea din Costeiu-lu-mare a incetatu din viétia in diu'a de 1 Iunie a. c. in etate abia de 35 de ani.

S'a dus de teneru pre calea vecinicieii acestu omu, dar a lasat in urm'a s'a unu monumentu neperitoriu in

frumós'a scóla, pre carea o-a zidit in Costeiu-lu-mare si o amintire nestérsa in iubirea pre carea si-o-a cascigat prin zelulu si abnegatiunea s'a pastorala inaintea credintiosilor sei, pre cari i-a adunat sub scutul santei nóstre biserici, intarindu-i in sentiulu de pietate crestinesca si povetiundu-i pre calea, carea duce cu sigurantia spre perfectiunea crestinesca.

Reposatulu s'a nascut in comun'a Calugeri, comitatulu Bihorului la anulu 1855 din o vechia familia preotiésca. Deja in etate de 13 ani a remas orfanu de parinti, si a fost crescut de mosiulu seu, fericitulu intru aducere aminte preotu Groz'a din Cristioru. Studiele gimnasiale le-a absolvat in Beusiu, ér cele teologice in Aradu. Dupa absolvarea sudieloru teologice functionà doi ani cá invetiatoriu la scól'a tractuala din Halmagiu. La anulu 1879 se casatori cu Iuli'a, fic'a emeritului profesoru si directoru al institului pedagogico teologicu Ioan Rusu din Aradu. In acelasu anu fû chirotonit intru preotu pentru comun'a Parti'a, in protopresviteratulu Temisiorii, unde functionà cá preotu si inspectoru scolariu mai multi ani cu zelu si sêrguintia. Inainte cu trei ani fû instituit de preotu in Costeiu lu mare, unde functionà pana la mórté.

Reposatulu a fost unu preotu zelou, credintiosu bisericeii si superiorilor sei, unu omu carele intielegea greutátile timpului, pre cari lucrá a-le paralis'a prin o buna conducere a poporului. De aceea dânsulu a fost iubitu de poporu si pretiuitu de superioritatea s'a diecesana pentru bunele servitii prestate cá preotu, inspectoru scolariu si esmisu consistorialu in afeceri de administratiune bisericesca-scolaria.

Pre reposatu lu-deplangu: unu fiu orfanu, in etate abia de 6 ani, mai departe: Ioan Groz'a, protopresviterulu Halmagiului, G. Groz'a, economu, N. Groz'a, preotu in Parti'a, An'a Groz'a, Elisavet'a, maritata Leuc'a, cá unchi, si respective metusie. Ioan Groz'a asesoru referinte la consistoriulu din Oradea-mare, Dr. Constantin Groz'a, medicu in Gurahontiu, cá veri, mai departe Ioan Rusu, cá socru, Bela Rusu, Mihaiu si Victor Rusu, cá cumnati, Em'a Demetroviciu, maritata Rusu cá cumnata si mulfi consangeni, amici si cunoscuti.

Remasitiile pamentesci ale defunctului au fost depuse cu mare solemnitate in cimiteriulu comunei nóstre bisericesci din Costeiu, Dumineca in 3 Iunie la 1 óra dupa amédi.

Servitiulu funebru a fost oficiat de catra protopresviterulu tractualu Georgiu Cretianescu, directorulu seminariulu Augustin Hamsea, preotii: Demetriu Morariu din Babsi'a, N. Biraescu din Lugosiu, Ioan si Iosif Lazarescu din Gruin, Ioan Popoviciu din Silh'a, Iuliu Hatiegu si Petru Caprariu din Belintiu, D. Popoviciu din Budintiu, Pompeiu Dorc'a din Siustr'a, Nicorescu din Jabar si diaconii: Partenie Pesteanu din Lugosiu si Dr. Traian Puticiu, profesoru la seminariulu din Aradu, — cu concursulu corului plugariloru din Chisetu sub conducerea preotului Lucian Siepetian, a corului plugariloru din Belintiu sub conducerea invetiatoriulu Constantin Pav'a, a corului din Silh'a sub

conducerea economului Ioan Stoic'a, si a corului din Costeiu sub conducerea primariului comunulu Sofronie Pau, — si in fienti'a de facia a intregu poporului si a inteligenti'ii din Costeiu, a mai multoru inteligenti'ii din Lugosiu, intre cari am vediut si pre dnii advocati: Coriolan Bredicean, Nicolau Prostean, Dr. Dobrinu, precum si a unui insemnatu numeru de inteligenti si de poporu din comunele invecinate, intre cari am vediut pre dnii invetiatori: Ioan Cozariu din Silh'a, Simeon Faur din Chisetu si Damaschin Micu din Babsi'a, apoi o deputatiune din comun'a Parti'a, compusa din invetiatoriulu: I. Toti'a, si economii: Ioan Florii, Nicolau Olariu si Ioan Cadi'a.

Pre sicriulu defunctului depusera cununi: Directiunea institutului de creditu si economii „Temisian'a“ din Temisióra, si corulu plugarilor din Costeiu.

La finea servitiului divinu directorulu seminariulu Augustin Hamsea tienu unu discursu funebralu, in carele dete espressionu durerii bisericeii pentru perderea acestui zelosu preotu, — la finea carei'a in numele defunctului rosti ultimulu adio catra membrii familiei remase in doliu, catra colegii sei preoti, catra comitetulu parochialulu, antisti'a comunei politice si poporulu din Costeiu, si catra amicii si cunoscutii defunctului.

A fost o scena sfasiatori'a de inima, cand vorbitoriulu rosti cuventulu de adio in numele defunctului catra poporulu nostru din Costeiu. Intregu poporulu erupse in acestu momentu in lacrimi de durere, — dand prin aceste lacrimi ultimulu tributulu de recunoscintia iubitului si neuitatului seu parinte sufletescu, carele prin faptele si tienut'a s'a pastorala a sciut se captiveze intr'unu timpu abia de 3 ani pre vrednicii credintiosi ai nostri din Costeiu pentru mareti'a missiune culturala a santei nostre bisericeii stremosiesci.

In specialu se adresà vorbitoriulu catara vredniculu presedinte alu comitetului parochialulu dlu Francisc Haban, multiemindu-i in numele defunctului pentru ajutoriulu, pre carele i-l'a dat la zidirea frumosei scóle si a casei parochiale din Costeiu, precum si pentru ingrijirile ce i-a dat in decursulu morbului seu pana la ultimulu momentu.

Asociandu-ne si noi doliului bravului nostru poporu din Costeiu, carele in timpuri de grele ispite a ramas neclatit in sant'a credintia a bisericeii nostre stremosiesci, — dicem reposatului lor preotu Atanasiu Mercea: se-i fia tierin'a usióra, si sufletulu lui se-lu asieze Ddiu cu dreptii!

In veci amintirea lui!

Increstinarea Romaniloru.

1) Causele celerei propagari a le religiunei crestine intre romanii pagani.

(Continuare.)

Éra in Athen'a intaritandu-se duhulu lui Pavel, vedindu cetatea plina de idoli, standu in mijloculu areopagului au dis: barbati Athieneni, in tote ve vedu cá cum ati fi mai superstitiosi cáci trecend si privind inchinatiu-

nile vostre, am aflat si unu altariu, in care e scrisu: Necunoscutului Domnedieu. Deci pre care voi ilu cinstiti necunoscentulu, pre acest'a vi-l vestesc voua. Si asia de puternicu au vestit pre Domnedieu Isusu, facetoriulu Ceriului si al pamantului, incat multi au crediut, éra dintre cei ce au crediutu au fost Dionisie Areopagitulu si o muere anume: Damonis si alti impreuna cu densii.

Din Athena au venitu Pavel la Corinth, si se disputá in tote sambetele in sinagoga si induplicá pre Evrei, ca Isus este Christosu Domnedieu adevratu, éra Iudei ii stá in contra si lu hulia, éra elu scuturendu-si vesmintele au disu, sangele vostru fie asupra capului vostru eu sunt curat, de acum me voi duce la pagani, si mutandu-se de acolo au venitu in cas'a óre carui Iust, care cinstea pre Domnulu, a carui casa er'a langa sinagoga, éra Crispu mai marele sinagogeii, au crediutu in Domnulu, si multi, Corintheni audind credeau si se botezau, si au sediut Pavel unu anu si siase luni in Corinth. (Fapt. Apost. 16. 17). De aici din Corint, cá din Roma in Spania, au predicat Pavel pana in Iliricum, care dupa impartirea politica de atunci, se tienea de Macedonia Iliricului, dupa cum singuru recunósce: „Incátu din Ierusalimu si imprejuru pana la Iliricum am implinit evangelia lui Cristos.“ (Rom. 15. 19). De aici din Corinth au trimisu elu o epistola la Rom'a, in care isi exprimá in grigirea sa pentru bisericeii din Rom'a. „Domnedieu imi este martoru, caruia ii servesc in spiritulu meu in Evangelia fiului seu, ca neincetatu fac pomenire de voi totdeuna in rugaciunile mele, rugandu-me ca dóra óre când voiu avea calatorie priinciosa prin voea lui Domnedieu se vin la voi, cáci dorescu se ve vediu, si se ve inpartu ceva daru sufletusc spre intarirea vostra si se me mangaia dinpreuna cu voi prin credinti'a cea dinpreuna a vostra si a mea.“ (Rom. 1. 9—13.) Si dupa ce-le scrie ca numai are locu in aceste tienuturi predicandu pretutiudenea Evangeli'a lui Christosu, va veni la Rom'a si prin Romanise va duce in Spani'a: „Acum numai avendu locu intru aceste tienuturi, si de multi ani avend dorintia a veni la voi, cand voiu merge in Ispania, voi veni la voi, cáci am nadejde trecend pre acolo se ve vediu, si se fiu dus de voi acolo dupa ce me voi saturá mai in nainte de voi in parte.“ (Rom. 15. 23—25). Asiadara dice, ca nu va predicá in Rom'a unde au predicatu altii (Varnav'a) pentru care adeseori au fost opritu, nevoind a predicá Evangelia, unde s'au numitu Christosu, cá se nu zideasca pre temelie straina, ci carora nu s'au vestitu, si dice ca numai va trece prin Rom'a in Ispania. — Inse confortandu-se de Domnedieu in spiritul seu dice: ca precum elu este datoriu se predice Eliniloru, si barbariloru, intieptiloru, si neintieptilor, asia este datoriu se predice si in Rom'a, macar ca au mai predicatu acolo si alti pre care este provocatu specialu: „Si nu voescu se nu sciti voi fratiloru ca de multe ori mi-am propusu se vinu la voi si am fost oprit pana acuma, cá se am ceva rodu si intre voi, precumu si intre cealalti pagani. Eu sunt datoriu si Eliniloru si barbariloru, si intieptiloru si neintieptiloru, asia dara incat atarna de mine, eu sunt gata a binevesti Evangelia si voua celoru din Roma.“ (Rom. 1. 13—16.) Éra acum mergu la Ierusalim servind

santiloru, sau ca venindu catra voi voi veni in plenu-dinea binecuventarei Evangheliei lui Christosu, si venindu la voi cu bucurie, prin voea lui Domnedieu voi se me odihnescu impreuna cu voi". (Rom. 15. 29—32.)

Din Corint s'au intorsu Pavel la Efesu, unde in societatea lui Achila si Prischila au aflatu pre judeulu Appollos Alexandrian, barbatu istetiu la cuventu si puternicu in scripturi, si invetiati in calea Dlui, si fiind ferbinte in duhulu, graia si invetiati cu deadinsulu cele despre Domnulu ce se vede din cartea I catra Corinth. 1, 4 si 5, unde se dice: „Eu sunt alui Pavel, eu alui Apollos eu alui Chifa“. Sciind numai botezulu lui Ioanu, Pavel l'au botezatu cu alti 12 toti a lui in numele Domnului Isus si punendu-si Pavel manele preste ei, au venitu duhulu santu preste densii, si au graitu in limbi si profetisau“. (Fapt. Apost. 18, 24.) Pavel au petrecutu aici doi ani deplinu latindu Evangeli'a imperatiei, facendu Dumnedieu puteri si minuni deosebite prin manele lui Pavel, vindecand, tote bólele si duhurile cele necurate dintre ómeni in tota Asi'a, asia cât multi cei ce faceau vrejuri, aducend cártile le ardea inaintea tuturor a caror'a pretiu s'au socotitu la 50 mii arginti, pentru care Dimitrie argintariulu, au resculatu poporul asupr'a Apostolului inse fara unu folosu. Aici au venitu Evangelistulu Marcu de au spusu mórtea lui Varnav'a. — De aici au trecut la bisericile din Macedoni'a si Greci'a. In Troad'a invetiati pre Eutih, care cazuse din feréstr'a casei, apoi reintornendu la Millet chiemá pastorii bisericei din Efesu si le dá invetiaturi manucatóre la sustentarea bisericei, si cá elu are a se întórce la Ierusalimu, unde i-lu asteptá noua nepastuiri, si-si ia remasu bunu. Acestea invetiaturi si remasu bunu au fost atât de impresionatoriu încât abia i-si mai afla pareche in scriptura, asemenea abdicerei lui Samuilu profetulu. Cercetându apoi bisericile din Tir si Ptolomaid'a primeste dela Agar seire sigura despre persecutiunile celu asteptá la Ierusalimu, unde sosindu, in urm'a sfátului ce i-au datu mai marele bisericei Iacob Apostolulu, s'au curetitu cu patru Nazaroi, si abia au scapatu de mórte prin ajutoriulu Tribunului Romanu Claudiu Lisie, sub a carui scutintia au fost dusu in Cesari'a la prefectulu Felice, care voind se faca pre voe l'au tipatu in inchisóre, Lui Felice i-au urmatu Portiu Fest, acest'a de fatia fiind regele Agrip'a, l'au judecatu nevinovatu pre Pavel, dara fiind cá au apelatu la Cesarele, l'au trimisu la Rom'a. (vedi mai sus.)

(Va urm'a.)

D I V E R S E.

* *Scóla de fete cu internatu in Aradu.* Comitétulu reuniunei femeiloru romane din Aradu si provincia s'a intrunitu in 8/20. Iunie in siedintia. Dintre conclusele luate de comitetu cu acésta ocaziune, — amintimu, ca comitetulu a decisu, ca inca la inceputulu anului scolasticu viitoriu se deschida scól'a de fete cu internatu in Aradu. Spre scopulu acest'a comitetulu a alesu o comisiune pre carea o-a incredintiatu, cá se faca dispusetiunile pregatitóre pentru deschiderea acestei scóle la

inceputulu anului scolasticu viitoriu. Tot de o data aflám cu placere, ca mai multi dintre dnii profesori dela seminariulu diecesanu din Aradu si-au oferitu deja servitiile pentru scól'a de fete a reuniunei.

* *Esamenele publice* la seminariulu diecesanu din Aradu s'au inceputu ieri, — si conform programei publicate in unu numeru anterioru se vor continuá in decursulu septemanei viitórie; ér Duminec'a viitória se va oficia in biseric'a catedrala din Aradu unu Te-Deum, si se va incheia anulu scolasticu cu solemnitatea indatinata.

* *O maxima pedagogica de ale lui Socrate.* „Eu intru adeveru nu me consideru pre mine de intieptu; din contra credu, ca nu sciu nimicu. Observu inse, ca toti acei'a, cari petrecu in societatea mea facu progrese admirabile. Si apoi este siguru si aceea, ca densii nu dela mine invétia, ci ei de ei gasescu multe judecati frumóse, pre cari apoi le tienu in memoria.“

* *Poporu de viétia.* Poporulu nostru din promontoriulu Aradului a fost greu incercatu de sórte in anii din urma prin pustiirea, ce o-a facutu filoxer'a in vii, — in urm'a carei pustiiri promontoriulu nostru a perdutu o avere de multe milióne. — In faci'a acestei pustiiri inregistrámu cu bucuria faptulu, — ca poporulu nostru a inceputu a-se scí aflá in faci'a acestei mari daune. S'a pusu cu trupu cu sufietu pre economi'a de campu, pre cultur'a legumeloru si a pómeloru. Si inregistrámu cu placere, ca economii nostri din promontoriulu Aradului au incasatu frumóse sume din ciresie. Asia economulu Gavriilu Borlea din Siri'a a incasatu pre ciresie din vii'a s'a sum'a de 64 fl. altu economu din Siri'a a incasatu 80 fl. si multi altii sume de 50—60 fl. v. a.

* *Cultur'a vermiloru de metase* s'a introdusu in anulu acest'a si la seminariulu nostru diecesanu din Aradu, cu scopu cá elevii se cunósca acestu modu de cultura. Dintre scólele nóstre elementarie s'a ocupatu cu acestu ramu de cultura scól'a din Pernév'a, unde functionéza cá invetiatoriu dlu Iosif Moldovanu. Dintre comunele din eparchia este mai latitu acestu soi de cultura in partile Belintiului. Asia in comun'a Chisetu aprópe fie-care casa se ocupa cu cultur'a vermiloru de metase.

* *Noua membra pe viétia* a reuniunei „femeiloru romane din Aradu si provincia.“ Dómn'a Ioan'a Badila din Sibiiu s'a in scrisu de membra pre viétia a reuniunei femeiloru romane din Aradu si provincia.

* *Cascigu realizatu din instruarea coruriloru de plugari.* Precum aflám din isvoru siguru mai multi membri ai corului din Chisetu, cari au instruatu in diferite comune coruri noue de plugari, — au obtienutu in timpulu celoru 6 ani din urma din instruarea coruriloru noue de plugari o suma de aprópe 6000 fl. v. a. adeca siese mii fiorini val. austr.

† *Necrologu.* Duminec'a trecuta a trecut la cele eterne veteranulu advocatu, si fost odinióra fiscu alu consistoriului nostru eparchialu Nicolau Saviciu, in etate de 86 de ani. — Se-i fia tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

* **Ratiociniu si multumita publica.** Cu ocaziunea petrecerei cu dansu, ce a tînut'o reuniunea femeiloru romane din Aradu si provincia Joi in 31. Maiu st. v. a. c. in sal'a din paduriti'a orasiului au binevoitu a suprasolvî :

Ilustritatea Sa I. P. S. S. D. Episcopu diecesanu 9 fl. v. a. Dr. Georgiu Plopu adv. 7 fl. Iosif Goldisiu protosincelu 4 fl. Moise Bocsianu protopresviteru 3 fl. Vasiliu Belesiu protop. 3 fl. Dr. Lazaru Petco adv. 3 fl. Ioan Belesiu adv. si dep. dietalu 3 fl. Ioanu Cióra parochu si ases. cons. 2 fl. Augustin Hamsea ieromonachu si directoru semin. 2 fl. Dómn'a Mari'a Fétu 1 fl. Ioanu Giulani par. 1 fl. Górgiu Crainicu par. 1 fl. Georgiu Saviciu not. 1 fl. Teodoru Ceontea prof. 1 fl. Ignatie Papp secr. episcopescu 1 fl. Krivány János cassieru la sedr. orfanala 1 fl. Dimitrie Antonescu ases. ref. cons. 1 fl. Dómn'a Elis'a Kóvári not. 2 fl. Dr. Ioanu Suciú adv. 1 fl. Vasiliu Págab'a jude reg. 1 fl. Gavrilu Papp notariu 1 fl. Dr. Aureliu Damianu prof. 1 fl. Gregoriu Venteru adv. 1 fl. N. Lupsiaiu 1 fl. Georgiu Siandoru jurist si teologu 1 fl. Stefanu Popoviciu telegr. 1 fl. Dr. Ioanu Trailescu prof. 1 fl.

Primésca toti marinimosii suprasolvitori, precum si toti ddni participatori, la acea petrecere, sincer'a nóstra multumita cordiala. — **A r a d u**, din siedinti'a ordinara a comitetului reuniunei femeiloru romane din Aradu si provincia, tînuta in 8/20. Iuniu 1890.

Comitetulu.

CONCURSE.

Pentru deplinirea postului de preotu la parochi'a gr. or. de class'a III. din comun'a **Topl'a**, — impreunatu cu postul invetiatorescu, — se escrie concursulu, cu terminu de alegere, pe **din'a de 20. Iuliu st. v. 1890.**

Emolumintele sunt: 30 jugere pamentu parte aratoriu, parte fanatia, $\frac{1}{2}$ juger intravilanu, stol'a usuata si biru, — cate un'a masura cucuruza in bómbe, — dela 36 numeri de case.

Éra cá salariu ivetiatoresc 1 juger intravilanu; cáte 1 fl. 20 cr. dela 36 numeri de casa si locuintia libera.

Afara de aceea din partea venerabilului consistoriu unu ajutoriu anualu de cáte 100—150 fl.

Recursele cuviintios ajustate, sè se tramita parintelui protopopu Georgiu Craciunescu in Belincz p. u. Kiszetó, pana la 28. Iuliu st. v. a. c. éra recurrentii sunt pofititi a-se presntá in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in tipic si cantarile bisericesci.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prott.

Se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a postului invetiatoresc dela cl. I-a scólei conf. gr. or. din **Cenadulu-serbesc**, — protteratulu B.-Comlosiului — cu terminu de alegere la **30 de zile dela prima publicare**; pe langa aceste emoluminte: in bani 250 fl. v. a., 28 meti de grau, 10 fl. pentru conferintie si reuniune, 5 fl. pentru scripturistica, 12 fl. pentru lemne — ér pentru incaldirea scólei se va ingriji comun'a, — 1 lantiu de pamentu aratoriu, 200° gradina estravilana, cortelu liberu cu gradina intravilana. ér dela inmormentari unde va fi pofitit: dela cele mici 20 cr, dela cele mari 50 cr. ér daca se aduce in biserica 1 fl.

Dela reflectanti se pretinde ca recursele loru instruite conformu prescrielor stat. org. si proveidute cu

testimoniu preparandialu, de calificaciune si din limb'a maghiara se le adresedie Prea On. Dom. protter si inspectoru scolar Paul Miulescu in Nagy-Komlós, ér pana la alegere se se presinte in biserica din Cenadu, fiind alesulu invetiatoriu si cantoru.

Cenadulu-serbescu, 28 Maiu 1890.

Comiretulu parochialu.

In contielegere cu mine: P. MIULESCU, m. p. ppresbiter si inspectoru scolaru.

Pentru parochia de classa I-ia din **Siclatu**, protopresviteratulu Chisineului, devenita vacanta prin alegerea fostului acolo parochu Gregoriu Mladin de paroch in Curticiu, — prin acésta se publica concursu cu terminulu de alegere pe Duminec'a din **1. Iuliu st. v. 1890.**

Emolumintele impreunate cu acést'a parochie sunt: Una sessiune pamént estravilan. Unu fond intravilan fara casa. — Birulu si stolele indatinatè in loc.

Dela recurrenti se poftesce cualificatiune pentru parochia pe classa prima, éra sub durat'a concursului au sè-se prezenteze la Sf. biserica in vre-o Duminec'a séu serbatóre pentru de a-si areta desteritatea in celea rituale.

Recursele pana in 27 Iuniu st. v. a. c. snntu a-se trimite Reverendissimului Domau Petru Chirilescu protopresviter in Kétegyháza.

Siclatu, din siedinti'a comitetului parochialu tînuta la 19. Aprilu. (4. Maiu) 1889.

Stefan Capr'a, m. p.

Ioan Codrean, m. p.

not. com. par.

pres. com. par.

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresviteru.

Conformu Ordinatiunei Veneratului Consistoriu de datulu 26 Martie 1890 Nr. 263/46. B. 1890. de nou se escrie concursu pentru deplinirea postului de Capelanu temporalu pe langa preotulu neputinciosu Pavelu Popoviciu din parochi'a de classa a II-a **Parhida**, protopresviteratulu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe **1/13 Iuliu 1890.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1. Usufructulu pamentului parochialu de 36 jugere catastrale, aretoriu si fanatiu, éra 12 jugere pasiune; — in jumetate computatu representa 280 fl.

2. Competintia de biru in bani 20 fl.

3. Venitulu stolariu intregu fara de nici o detragere 100 fl.

4. Cortelu liberu cu trei chilio si apartienetorele precum si gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru.

Capelanulu alegendu va avea a conduce oficiulu parochialu si a implini tote functiunile preotiesci in acést'a comuna pentru folosirea beneficiului susu espusu, éra dupa mórtea parochului neputinciosu va deveni in folosirea intregului beneficiu parochialu.

Competentii pentru acestu postu capelanalu, vor avea a produce cualificatiunea prescisa in §-fulu 15. lit. b) din regulamentulu congresualu, avendu recursele bine instruate si adresate Comitetului parochialu din Parhida ale susterne subsemnatului protopopu in Oradea-mare pana in 28 Iuniu v. a. c. éra pana la alegere in vre-o dumineca séu serbatore, vor avea recurrentii a-se presenta in biserica din Parhida spre a-si areta desteritatea in cele bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOM'A PACALA, m. p. protopopu.